
Pravidla pro náhradu prostředků vydaných ze společného majetku (SJM) na výlučný majetek jednoho z manželů

Dovolujeme si Vás upozornit rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 1. 2021, sp. zn. 22 Cdo 3428/2020, v rámci kterého se Nejvyšší soud ČR vyjadřoval k problematice **náhrady prostředků ze společného jmění manželů** (dále též jako „SJM“) **na výlučný majetek jednoho z manželů**.

Obecně platí, že peníze vynaložené na potřeby života rodiny a potřeby rodinné domácnosti ze SJM se **nenahrazují**. Ostatně občanský zákoník stanoví určité mechanismy, které s výše uvedenou problematikou souvisí, např. ustanovení § 690:

*„**Každý z manželů přispívá na potřeby života rodiny a potřeby rodinné domácnosti podle svých osobních a majetkových poměrů, schopností a možností tak, aby životní úroveň všech členů rodiny byla zásadně srovnatelná. Poskytování majetkových plnění má stejný význam jako osobní péče o rodinu a její členy.**“*

Resp. ustanovení § 742 odst. 1 písm. b) tamtéž, které zase stanoví následující:

*„**Každý z manželů nahradí to, co ze společného majetku bylo vynaloženo na jeho výhradní majetek.**“*

Jak již čtenář určitě tuší, v praxi nezřídka dochází k situacím, kdy si výše citovaná ustanovení **odporují**, a to např. v případě, kdy je z prostředků SJM hrazena **hypotéka na obydli** (tj. nemovitou věc), kde rodina bydlí a která je však ve výlučném vlastnictví pouze jednoho z manželů.

Jak z toho tedy ven?

Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí tvrdí, že by se **v takových situacích mělo postupovat právě ve světle smyslu a účelu výše uvedených ustanovení**, přičemž by se mělo při hodnocení podobných problémů ke každému z nich přistupovat **individuálně**.

Jedním z kritérií, které by se tak mělo hodnotit, je **potřebnost vynaložení příslušných prostředků ze SJM**.

*„**Bylo by potřeba vynaložit prostředky ze SJM i v případě, že by nebyly vynakládány na výhradní majetek z jednoho manželů?**“*

V závislosti na odpovědi bychom se pak mohli rozhodnout o náhradě, tj. jestli by k ní mělo dojít nebo naopak ne, popř. v alespoň v jaké části.

Dalším vodítkem by mohla být i **výše prostředků vynaložených ze SJM** na výlučný majetek jednoho z manželů ve srovnání s výší jinak vynaloženou na podobný účel.

Nejvyšší soud ČR v rozebíraném rozhodnutí přehledně rozebírá a ilustruje situaci právě s hrazením hypotéky na nemovitou věc, kterou užívá rodina manželů.

- v **prvním kroku** je zřejmé, že peníze **jsou** vynakládány pro potřeby rodiny a rodinné domácnosti;
- v rámci **druhého kroku** by se pak mělo hodnotit, **jakou částku by bylo potřeba vynaložit na zajištění stejného**, resp. podobného, **bydlení** na základě jiného právního důvodu, např. nájmu.

Pokud by měsíční splátky hypotéky byly **stejně nebo nižší** jak případné nájemné, nebyla by zde logicky **žádná povinnost** ničeho nahrazovat.

V opačné situaci, tj. v případě nižšího nájemného a **vyšších splátek hypotéky**, by pak bylo nasnadě **uhradit poměrně** to, co bylo na vyšší splátky hypotéky vynaloženo.

Na závěr dodáváme, že při vypořádávání toho, co bylo ze SJM vynaloženo na výlučný majetek jednoho z manželů, jde o to nahradit, o co bylo SJM ochuzeno, nikoliv o odčerpání těch prostředků, o které se manžel, na jeho výlučný majetek byly tyto poskytnuty, obohatil.